

FITXA DIDAKTIKOA

EkoCenter-era Bisita

fitxa didaktikoa

EkoCenter-era Bisita

Lehengaiak mugatuak dira. Inguratzen gaituzten objektuak lehengai hauetatik abiatuz burutu dira. Hala ere, ohitura oso txarra dugu: erosi, denbora oso laburrean erabili eta ondoren bota. Jarrera honek, baliabide naturalak agortzeaz gain, ingurugiro arazo handiak sortarazten ditu, zaborra ezin delako edozein tokitan baztertu.

Hondakin gaietan adituak diren pertsona guztiak ados daude, hondakinen sortarazpena gelditzeko, **urrezko hiru arauak** aplikatu behar direla: **Berrerabili, Berziklatu eta Murriztu**.

1

A) Urrerko hiru arauak bere garrantziaren arabera aplikatu behar da. Zein uste duzu izan daitekeela ordena? Arrazonatu zure erantzuna.

B) Zer esan nahi du MURRIZTU? Jar ezazu adibide bat.

---

fitxa didaktikoa

EkoCenter-era Bista

2

A) Ondoren botila baten zikloa ikus dezakezu hiru modutan: BERRERABILTZEN, BIRZIKLATZEN, BERRERABILI ETA BIRZIKLATU GABE. Identifika itzazu bakoitza.

B) Zabor ontzira botatzen den beira, zuzenean zabortegira doa. Gipuzkoan, gaur egun, zein arazo daude zabortegiekin?

.....

.....

.....

.....

3

Zein da berrerabiltzea eta birziklatzearen arteko desberdintasuna?

Desberdintasunak	
1	
2	
3	
4	

Bietako zeinek du eragin gehiago aldaketa klimatikoan? Zergatik?

A) Zein gauza berrerabili daitezke? Nola? Zure eguneroko bizitzan adibideak aurki itzazu.

4

B) Eskolatik, zein modutan lagundu daiteke? BERRERABILERA bultzatzeko egin zitekeen ekintzaren bat proposatu eta garatu. (Zure iradokizunak eta zalantzak ekocenter@emaus.com).

---

fitxa didaktikoa

EkoCenter-era Bisita

Emaús irabazirik gabeko erakundea da, horrek esan nahi du, nahiz eta bere ekintzak onurak eman, onura hauek lanpostu berrien sorreran jartzen dira.

Emaús-eko EkoCenter-a hondakinen berrerabiltzean oinarritzen da eta hori da bere helburu nagusia. Hala ere, EkoCenter-ean berrerabiltzea hainbat modutan ikus dezakegu, hauetako bakoitzak helburu zehatz batzuk lortzea bilatzen du.

5

Gezien bitartez lotu itzazu ezker zutabeko ekintzak eskuin zutabean jasotzen diren helburuekin. Kontutan izan ekintza batzuk helburu bat baino gehiago izan dezaketela eta alderantziz.

Gizarteratzeko enpresa ■

Bigarren eskuko enpresa ■

Piezen salmenta ■

Erakusketak ■

- *Desabantaila egoeran dauden pertsonentzat enplegua sortu.*
- *Konponketaren kultura bat sortu.*
- *Ingurumenarekin sentsibilizatutako gizarte bat sortu.*
- *Pertsonekin solidarioa den gizarte bat sortu.*
- *Kontsumo arduratsua sustatu.*
- *Berrerabiltzea eta bigarren eskuko objektuen aurrean aurreritziekin hautsi.*
- *Objektuen bizitza erabilgarria luzatu.*
- *Erabili eta bota kulturarekin hautsi.*
- *Erakutsi hondakinak baliabideak direla eta ez zaborra.*

fitxa didaktikoa

EkoCenter-era Bista

Gure etxeetan sortzen dugun zaborrean begiratzen badugu, hondakin talde edo familia desberdinak daudela ikusi daiteke: papera-kartoia, beira, metalezko, plastikozko edo tetra-brick ontziak, materia organikoa, modu egoki batean banatzen badira eta dagokien eduki-ontzi zehatzetan uzten badira (urdin, berde, hori eta marroia hurrenez hurren) birziklatu daitezke. Baina, hondakin beste korrante edo familia garrantzitsuak daude, hauetako batzuk berrerabiliak izateko potentzialtasun argi batekin. Hondakin handiak deitzen direnei buruz ari gara. Hauen tamaina handia dela eta egokitu zaie kontzeptua, normalean kaleko gune zehatzetan uzten dira eta modu berezi batean egiten da hauen bilketa. Tamaina handikoen bilketa bi modu daude: **kaleko Bilketa eta etxez etxeko Bilketa.**

6

Bilketa modu ezberdinak identifikatu eta formula bakoitzak dituen abantaila eta desabantailak zerrendatu:

Kaleko Bilketa

Etxez etxeko bilketa

---

fitxa didaktikoa

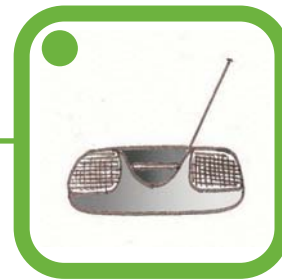
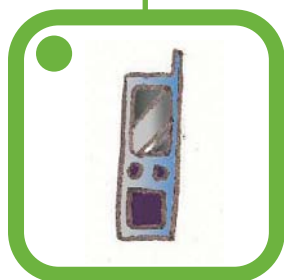
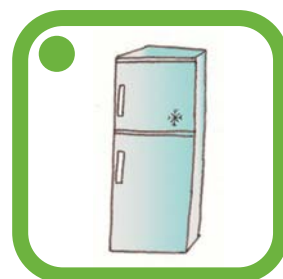
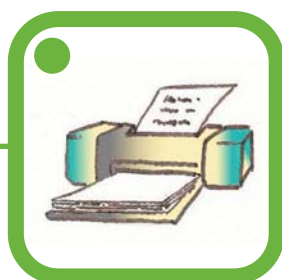
EkoCenter-era Bista

Armairuak, sofak, koltxoiak, mahaia, aulkiak,... eta etxetresna elektrikoak, hondakin handiak dira. Pertsona bakoitzak, urteko 16,5 kilogramo sortzen ditu batez besteko. Jasotako kantitate honetatik, zati txiki bat besterik ez da izaten berrerabilia. Jasotzeko modua da ondorengo probetxamendurako gakoa. Hondakin handien barruan, azpi-familia berezi bat aurkitzen da, tresna elektriko eta elektronikoak (T.E.E.H.ak). T.E.E.H.en barruan senidetasun hiru lerro bereizten dira: lerro zuria, marroia eta grisa. Bereizketa hau koloreen bitartez egiten zen, garai batean mota hauetako produktuak kolore hauetakoak izaten zirelako.

7

A) Hondakin bakoitza bere senidetasun lerroarekin lotu ezazu:

B) Tresna hauek daramaten, ingurumenarentzat kaltegarri diren produktu edo osagaien bat identifikatu. Zer egin behar dugu osagai hauekin, tresnak balio ez badu? Nora eraman ditzakegu?

Jokoetarako kotsolak, fija handiagoak, eramangarri txikiagoak, musika entzunarazteko tresna txikiak, ordenagailuak, telefono mugikorrak,... ingurumenaren kalterako, azkarregi bihurtzen dira hondakinean. Urtero, munduan, hondakin elektronikoen 20 eta 50 tona bitartean sortzen dira. Adituen arabera, datozen urteetan produktu hauen kantitatea bikoiztu egingo da. Objektu hauek, toxiko eta arriskutsuak bezala sailkatuak izan diren hainbat osagai dituzte eta ingurumenerako oso kaltegarriak gerta daitezke.

Zein dira ondorengo arrazoietatik, produktu hauen bizitza zikloa hain laburra egiten dutenak? Arrazoi hauek ingurumenaren ikuspegitik pisu nahikoa dutela uste duzu? Zergatik ez da zerbait egiten, eredu berriak salmentara hain jarraian ateratzea ekidin dezaten? Zuk zer egin dezakezu kontsumo hau eta bere ondorioak murrizteko?

---

fitxa didaktikoa

EkoCenter-era Bista

EkoCenter-ean hondakin handi, ehun, tresna eta liburuekin egiten da lan. Tresna bezala, dekorazioa, apaindurarekin,...zerikusia duten artikulua mota guztiak ulertzen dira. Ehunek, gero eta hazkunde handiagoa duten hondakin familia bat osatzen dute. Hondakin handiekin gertatzen den bezala, ehunak jasotzen diren moduaren arabera, gehiago edo gutxiago berrerabiliko dira. Eduki-ontzi bidez jasotzen diren ehunak, berrerabiltze portzentai oso baxuak aurkezten dituzte. Dena dela, bai tamaina handikoak, liburuak eta besteekin, "etxez etxeko" moduan jasotzen badira, bai eta ehunak eskura ematen badira, Emaús-ek dituen dendetan, berrerabiltzearen aukerak bikoiztu egiten dira.

9

Hurrengo irudian ehun hondakinek EkoCenter-ean jarraitzen duten pausuak ikus daitezke. Aipa ezazu bakoitza.

1 .....

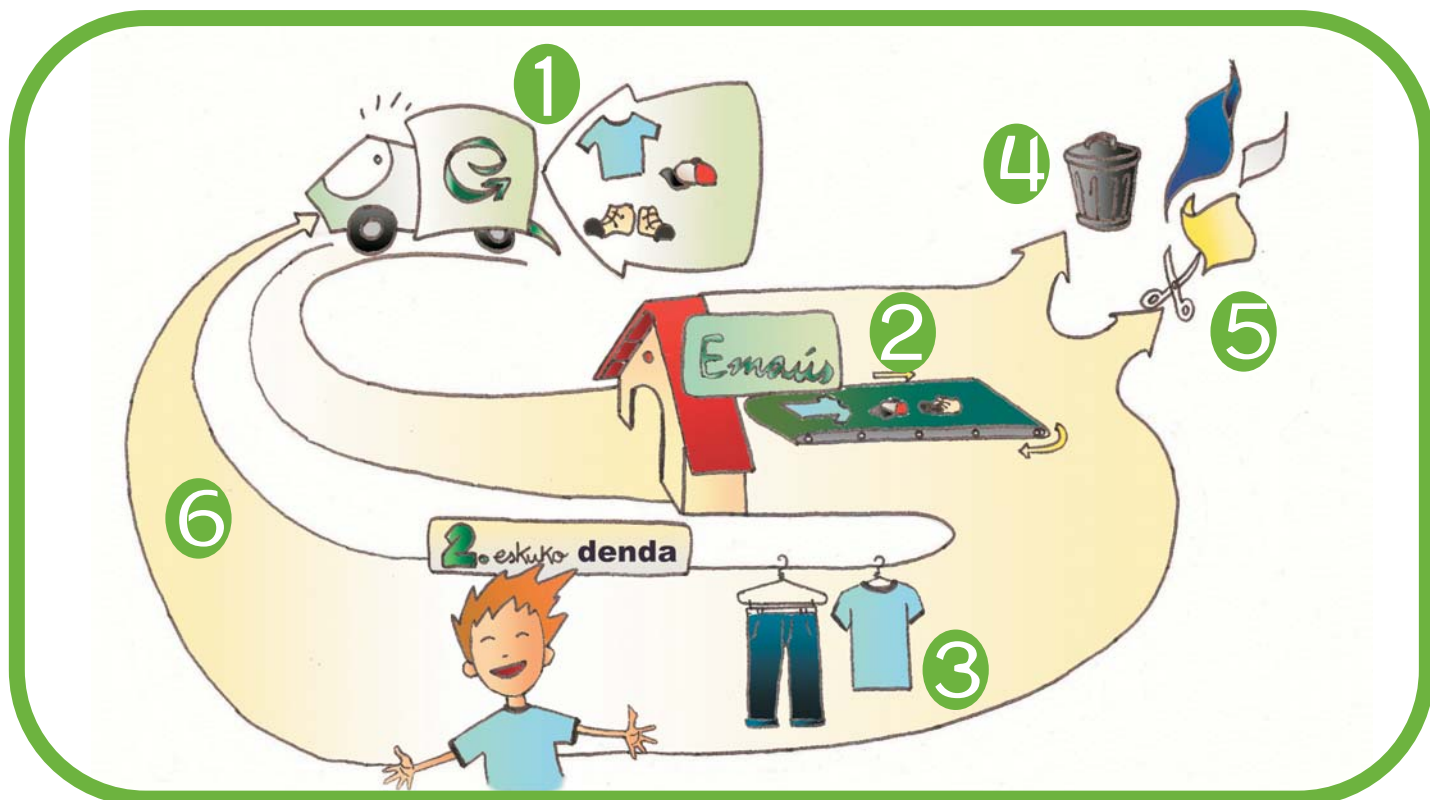
4 .....

2 .....

5 .....

3 .....

6 .....

fitxa didaktikoa

EkoCenter-era Bisita

Ehunaren birziklapena oso mugatua da, kotoia besterik ezin da berrerabili, garbiketarako trapuan bihurtuz. Ingurumenaren kalterako, momentuz ez dago ehunarentzat irtenbide egokirik, berrerabiltzeko ez da erabilgarria ezta birziklatzeko ere. Irtenbide egokiena behar duguna baino gehiago erostea ekiditea da.

10

- A) Erabilerarik ez duten kotoizko jantziak trapuetan bihurtzen dira. Arropa hau zein modutan BERRERABILI edo BIRZIKLATU daitekeela iruditzen zaizu?
- B) Oihal sintetikoek zergatik ez dute balio trapuak egiteko?

Emaús-ek EkoCenter-ean ingurumena hobetzeko helburu bikoitzarekin egiten du lan, hondakinen kudeaketa egokia eta gizarte elkartasunaren bilaketaren bitartez, lan merkatura sartzeko zailtasunak dituzten kolektiboek (trebakuntzarik gabeko gazteak, iraupen luzeko langabetuak, 45 urtetik gorakoak, familia erantzukizuna duten emakumeak, inmigranteak, etxerik gabeko pertsonak,...) lan-eskaintzaren bitartez. Konpromezu hau, etorkizuneko belaunaldientzat ingurunea egungo baldintza berdinetan uzteari lotuta, Emaús-ek giza garapen iraunkor bat lortzeko lan egiten duela suposatzen du.

11

- A) Giza garapen iraunkorraren definizioa osatu ezazu:

"Garapen iraunkorra:

P_rtson_k di_uzt_n e_ung_be_ar_ak a_etze_d_tuen g_ra_en_d_, e_or_izun_k_ b_la_nald_k_er_ie_b_ha_ak_setz_k_g_it_s_na_ald_ntz_n j_rr_g_b_."

fitxa didaktikoa

EkoCenter-era Bisita

Baina, honek zer esan nahi du? Zein dira pertsonen egungo beharrak? Adibidez, arnasteko aire garbian pentsatzen baduzu, eta baita garraiorako automobilean pentsatzen baduzu, zure beharrak gatazkan egon daitezke. Nola erabakitzen dugu asetuko diren beharrak? Behartsuena edo aberatsena? Ingurumenarenak edo industriarenak?

“G_rap_n ir__nko_ra, _la_et_ h_net_n b__i g_r_n _zak_ g_zti_n a_te_o _re_a b_t
_or_z_n s_i_tz_n d_, b_i e_a k_ntsu_itz_n d_t_gun b_l__bide_k _re.”

B) Zure hitzetan azaldu ezazu.

.....

.....

.....

.....

Guk egiten dugun ekintza bakoitza, modu batean gure ingurumenean isladaturik agertzen da, horregatik burutzen dugun ekintza bakoitzean kontutan izan behar dugu ingurunean izan dezakeen eragina eta gure beharren asetazuna eta hauek ingurumenean dituzten ondorioen arteko oreka puntua bilatu behar dugu.

12

Esaten da, garapen iraunkorra orekan egon behar duten oinarrizko hiru euskarriren gainean mantentzen dela. Hauetako bat ingurumena da, zein dira beste biak?

GARAPEN IRAUNKORRA

.....

INGURUMENA

.....

